

VZGOJNI NAČRT

II. OSNOVNE ŠOLE CELJE

Celje, september 2009

UVOD

Na osnovi 60.d člena Zakona o osnovni šoli želimo z vzgojnim načrtom »... na šoli določiti načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena tega zakona, ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja, ... naložena nam je odgovornost za uresničevanje navedenih vrednot in ciljev vsem, ki bivajo v osnovni šoli ali pa so z njo povezani. To pa so učenci, strokovni delavci, drugi zaposleni v šoli, starši, lokalno okolje in različni obiskovalci šole. Upoštevanje potreb in interesov učencev, njihovih značilnosti ter posebnosti okolja, usmerja šole k individualizaciji in personalizaciji uresničevanja vzgojno izobraževalnih ciljev, zapisanih v zakonu.«

Vzgojni načrt je dokument, za katerega so po zakonu določene obvezne sestavine:

»Vzgojni načrt vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta.

Vzgojne dejavnosti so proaktivne in preventivne dejavnosti, svetovanje, usmerjanje ter druge dejavnosti (pohvale, priznanja, nagrade, vrste vzgojnih ukrepov in podobno), s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev iz 2. člena tega zakona ...«.

Pri oblikovanju vzgojnega načrta so pomembni procesi vzajemnega sodelovanja, sporazumevanja in usklajevanja. To poudarja tretji odstavek 60.d člena zakona:

»Pri pripravi vzgojnega načrta sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši. Vzgojni načrt sprejme svet šole na predlog ravnatelja po postopku, kot je določen za letni delovni načrt.«

Vzgojni načrt se lahko dopolnjuje ali spreminja. Letne evalvacije vzgojnega dela šole so podlaga njegovega dograjevanja in spreminjanja.

“ ... O uresničevanju vzgojnega načrta ravnatelj najmanj enkrat letno poroča svetu staršev in svetu šole. Poročilo je sestavni del letne samoevalvacije šole.” (4. odstavek 60.d člena zakona)

- **Pri nastajanju vzgojnega načrta šole aktivno sodelujejo vsi strokovni delavci šole.**
- **Oblikovanje le-tega poteka postopoma po posameznih korakih.**
- **V teh korakih imajo starši in učenci možnost aktivnega prispevka k vzgojnemu načrtu.**
- **Pri pripravi vsi sodelujoči upoštevajo priporočila, ki jih je pripravilo Ministrstvo za šolstvo.**
- **Vzgojni načrt temelji na osnovnih vrednotah šole.**

Pomembna vrednota, ki smo jo tako učenci kot tudi učitelji in starši postavili na prvo mesto, je

S P O Š T O V A N J E, in sicer:

- spoštljiv odnos do soljudi, živali, narave, stvari, do dela, pravil, dolžnosti, dogovorov; to pomeni, da upoštevamo pravila, opravljamo dolžnosti, se držimo dogovorov, si med seboj pomagamo, učenci pomagajo učiteljem, delavcem šole, imajo spoštljiv odnos do hrane in prehranjevanja ...
- spoštljivo vedenje drug do drugega, do učiteljev, delavcev šole; pozdravljajo, odzdravljajo, ustrezno nazivajo, so vljudni, spoštujejo lastnino drugih in šolsko lastnino
- human odnos drug do drugega, do delavcev šole, narave in materialnih stvari, spoštovanje drugačnosti, enakovrednosti (nisem vreden več kot drugi)

POVEZANOST VREDNOT S POSLANSTVOM IN VIZIJO ŠOLE

VIZIJA NAŠE ŠOLE: Uspeh naše šole je sožitje med znanjem, spoštovanjem ljudi in narave ter odgovornostjo.

NAČELA VZGOJNIH DEJAVNOSTI IN VZGOJNEGA DELOVANJA

▪ **Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja**

Temelj načela je Konvencija o otrokovih pravicah, ki je določila minimalne standarde za skrb in zaščito otrokovih pravic in ki med drugim zajema tudi standarde v zvezi s spoštovanjem otrokovega človeškega dostojanstva. Konvencija ne prepoveduje le ponižujočega telesnega ali psihičnega kaznovanja, temveč zahteva, da je pri vzgoji in vzpostavljanju discipline treba spoštovati otrokovo človeško dostojanstvo.

▪ **Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev**

Temelj tega načela je prav tako Konvencija o otrokovih pravicah, ki v 12. členu določa, da države podpisnice jamčijo otroku, ki je sposoben izoblikovati lastno mnenje, pravico do prostega izražanja mnenj o vsem, kar je v zvezi z otrokom; o tehtnosti izraženih mnenj pa se presoja v skladu z otrokovo starostjo in zrelostjo. Učenci naj imajo tudi v vsakdanjem šolskem življenju čim več možnosti aktivnega sodelovanja. Sodelujejo naj pri načrtovanju, odločanju, izvajanju in nadziranju pravil in posledic njihovih kršitev, pri preprečevanju disciplinskih problemov ter pri načrtovanju in izvajanju drugih šolskih in obšolskih dejavnosti. Za uresničevanje načela aktivnega sodelovanja učencev se lahko v posamezni šoli oblikuje šolska skupnost učencev.

▪ **Načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja**

Proaktivno in preventivno vzgojno delovanje zajemata več temeljnih področij.

Prvo se nanaša na vzpostavljanje prijetne, sproščene in spodbudne razredne klime, ki temelji na pozitivnih medosebnih odnosih zaupanja med vsemi osebami vzgojno-izobraževalnega procesa. Obsega tudi učiteljevo skrb za učence, ki se kaže v dovezetnosti

za njihove potrebe in interese, upoštevanju individualnih prednosti in pomanjkljivosti posameznih učencev, uporabi raznovrstnih aktivnosti, v spodbujanju dialoga in razvijanju socialnih veščin, spremljanju učnega napredka in vedenja vsakega posameznika, zanimanje za počutje, razpoloženje, pripravljenostjo na šolsko delo in sodelovanje, pozornost ob morebitnih aktualnih kriznih (npr. družinski konflikti, razveze, hospitalizacije staršev, bolezni, smrti, zlorabi itd.) in kritičnih življenjskih situacijah (npr. izbira nadaljnega šolanja itd.).

Drugo področje preventivnega delovanja je povezano s kakovostjo učnega procesa, z uporabo učnih metod, ki upoštevajo razvojne sposobnosti učencev, jim omogočajo aktivno sodelovanje in tako preprečujejo, da bi bili vključeni v manj ustvarjalne aktivnosti in doživljali trajnejše neuspehe.

Tretje področje preventivnega delovanja se povezuje z dejavnostmi, ki se nanašajo na organizacijo, vodenje in upravljanje razreda. Pri tem je zelo pomembno delo z oddelčnimi skupnostmi učencev.

PROAKTIVNE DEJAVNOSTI - razvijanje ugodne socialne klime, občutka varnosti, zaupanja in sprejetosti - medsebojna povezanost in sodelovanje

IZBRANE DEJAVNOSTI za leto 2009/10:

PRVO TRILETJE:

1. JUTRANJI POZDRAV

- **1. razred - jutranji krog** s prijazno mislijo, ki spodbuja razvijanje ugodne socialne klime, občutka varnosti, zaupanja ...
- **2. razred - jutranji pozdrav** s prijazno mislijo, ki spodbuja razvijanje ugodne socialne klime, občutka varnosti, zaupanja ...
- **3. razred - jutranji pozdrav** s prijazno mislijo sošolca ostalim sošolcem ...

2. SOCIALNE IGRE

- **1. razred, 2. razred, 3. razred - pet socialnih iger,** ki spodbujajo razvijanje ugodne socialne klime, občutka varnosti, zaupanja ..., ustrezno vključenih v pouk in razporejene čez šolsko leto.

3. PRAZNOVANJE OSEBNIH, DRŽAVNIH PRAZNIKOV, JELKOVANJE, PUSTOVANJE

4. PODKREPITEV POZITIVNEGA VEDENJA, KI SPODBUJA UGODNO SOCIALNO KLIMO

5. UPORABA VLJUDNOSTNIH IZRAZOV - poudarki iz učnega načrta

ODDELKI PODALJŠANEGA BIVANJA:

1. TRENUTEK ZA UMIRITEV IN ZAČETEK DELA

- I. stopnja (1. in 2. razred) - pozdrav z lutko
- II. stopnja (3. razred) - pozdrav z gibom
- III. stopnja (4. in 5. razred) - pozdrav sošolcem s smešno mislijo

2. SOCIALNE IGRE

- **5 socialnih iger,** ki spodbujajo razvijanje ugodne socialne klime, ustrezno vključenih v OPB, razporejene čez šolsko leto

3. PRAZNOVANJE OSEBNIH, DRŽAVNIH PRAZNIKOV, JELKOVANJE, PUSTOVANJE ...

- voščilo vsakemu z drobno mislijo, pozornostjo takrat, ko ima rojstni dan (v vseh skupinah OPB)

4. PODKREPITEV POZITIVNEGA VEDENJA, KI SPODBUJA UGODNO SOCIALNO KLIMO ...
5. UPORABA VLJUDNOSTNIH IZRAZOV

DRUGO TRILETJE (4., 5.razred):

1. ob ponedeljkih - jutranji krog	7. minuta za zdravje
2. ob petkih - poslovljni krog	8. nagradni izlet
3. škatle: problemov, pohval, idej ...	9. pohvala
4. jezna blazina	10. tri razredna pravila (pravila, veljavna v razredu, veljajo tudi v OPB)
5. nevihta možganov	
6. uporaba glasbe	

PREDMETNA STOPNJA - NARAVOSLOVJE:

1. MISEL TEDNA
 - nanaša se na odnose med ljudmi
 - predvajana po šolskem radiu vsak ponedeljek na začetku 4. učne ure
 - zadolžen mentor šolskega radia
 - vizuelna predstavitev na oglasni deski, na spletu ter monitorju ob vhodu v šolo
2. SOCIALNE IGRE - izpeljati 3 socialne igre na leto na vsak oddelek, in sicer:
 - Prva:** - 6. razred - v okviru TEH in GOS
 - 7. in 8. razred - v okviru DDE
 - 9. razred - v okviru pouka (B. Petan)
 - Druga:** v času tedna dejavnosti (npr. decembru) - razrednik (2 šolski uri)
 - Tretja:** tematski roditeljski sestanek skupaj z učenci - delavnica (spomladi)
3. DEJAVNOSTI V OKVIRU PROJEKTOV - OVUNU in COMENIUS

PREDMETNA STOPNJA - DRUŽBOSLOVJE:

1. SAMOVREDNOTENJE se bo izvedlo pri LVZ, SLO, TJA, GVZ, in sicer:
 - učenci predstavijo svoje izdelke, sledi evalvacija vedenja, ki se nanaša na izbrano vrednoto spoštovanje in prednostno dejavnost - oblikovali bomo enotna vprašanja, s katerimi bomo ozaveščali vzorce vedenja, ki uresničujejo vrednoto spoštovanje.
2. OZAVEŠČANJE VEDENJSKIH VZORCEV, ki razvijajo ugodno socialno klimo, bomo izvajali na RU v minutah za samovrednotenje. Pripravili bomo nabor vprašanj, ki bodo razrednikom v pomoč pri izvajanju dejavnosti.
3. V okviru kulturnega dneva bomo v 9. razredu izvedli delavnico učenja: KOMUNIKACIJA.
4. V okviru šole v naravi se z učenci 7. razreda izvede delavnica »Skrivni prijatelj«.
5. Učenci od 6. do 9. razreda bodo pisali skupno knjigo. Tema bo določena kasneje.

NAČELO SODELOVANJA S STARŠI IN USKLAJENOSTI PRISTOPA ŠOLE IN STARŠEV

Načelo izhaja iz dejstva, da starši nosijo pomemben delež odgovornosti za otrokov razvoj in napredek, zato je sodelovanje s starši nujno. Šola in družina imata številne priložnosti, da razvijeta dobro partnerstvo, ki se izraža v graditvi medsebojnega zaupanja in sodelovanja. Starši naj sodelujejo pri izgrajevanju vzgojnega načrta, saj bo tako vzgojni načrt dobil široko podporo in ga bo mogoče uresničevati.

Šola naj starše povabi na različna srečanja, prireditve in druge oblike druženja, saj je to osnova za pridobivanje zaupanja in plodno sodelovanje. S pridobivanjem zaupanja staršev bo imela šola več možnosti za njihovo vključevanje v oblikovanje vizije, poslanstva, vrednot in vzgojnega načrta, v analize dela šole.

Delavci šole in starši se bodo s pomočjo vzgojnega načrta lažje sporazumevali o svojih specifičnih odgovornostih pri vzgoji otrok ter povezanosti teh odgovornosti.

Način vključevanja staršev izbere vsaka šola. Poleg njihove vloge v formalnih organih šole predlagamo še:

- delavnice za starše, otroke in učitelje, kjer skupaj sodelujejo in soustvarjajo izhodišča za izdelavo vzgojnega načrta, izbirajo vrednote in dejavnosti, s katerimi bo šola uresničevala vzgojni načrt,
- druge delavnice za starše, predavanja, šolo za starše,
- vključitev staršev v različne dejavnosti šole: v dneve dejavnosti, taborne in šole v naravi, posebne oblike dela z oddelki idr..

Starši so pomemben vir povratnih informacij o delu šole. Z njihovo pomočjo lahko šola uvaja izboljšave. Vključevanje staršev vodi k stalnemu dvigovanju kakovosti šole. Za učinkovito vzgojno delo šole je potrebna načelna in aktivna podpora staršev.

Šola posredno prispeva tudi h kvalitetnejši vzgoji v družinah s svojimi načini vzgoje (vrednotami, načeli, dejavnostmi), s kakovostjo odnosov do učencev in staršev, modeliranjem pričakovanega vedenja in s posredovanjem novih znanj staršem. Razvije naj mehanizme, kako v primerih, v katerih bi utegnili priti do različnega razumevanja, uskladiti mnenja in delovanja šole in staršev. V primeru pričakovanih staršev, ki niso v skladu s strokovnimi vzgojnimi načeli šole, se šola ne sme podrediti družini, ampak mora poskušati starše s strokovnimi utemeljitvami pridobiti za sodelovanje. Pomembna sta svetovalna pomoč staršem v vzgojnih zadevah in redno informiranje staršev o vedenju njihovih otrok. V posameznih primerih naj šola starše usmeri v ustrezne svetovalne institucije.

Dejavnosti staršev:

- **zgled**
- **veliko pogovorov**
- **dobri odnosi v družini**
- **spoštovanje sebe in drugih**
- **spoštljiv odnos do dela**
- **spoštovanje drugačnosti**
- **določitev in dosledno upoštevanje pravil**

Sodelovanje med starši in šolo:

- **starši se redno udeležujejo roditeljskih sestankov**
- **spremljanje otrokovega dela v šoli na govorilnih urah**
- **sprotno reševanje problemov in sprotno medsebojno obveščanje**
- **enake vrednote in jasno postavljena pravila v šoli in doma**
- **OVUNU – osebni vzgojno-učni načrt učenca**

▪ **NAČELO ZDRUŽEVANJA PRAVIC, ODGOVORNOSTI IN PRAVIL**

Otroci se v povezavi s pravicami pojavljajo v posebnem položaju. Zaradi nedoraslosti in nezrelosti še niso sposobni prevzeti vseh odgovornosti skladno z upravičenjem, hkrati pa so od nekaterih pravic izvzeti. Otroci se odgovornosti šele učijo. Pri tem je pomembno, da jih že sedaj obravnavamo kot osebe, ki zmorejo in morejo skladno s starostjo pretehtati lastna dejanja in predvideti posledice. Tako bodo spoznali, da to, da imamo pravice, še ne

pomeni, da jih tudi uživamo, če nam tega ne omogočajo drugi člani skupine oziroma skupnosti ter da mora za to skrbeti celotna skupnost.

Sprejemanje odgovornosti za vedenje vključuje:

- spoznanje, da vedenje izbiramo sami, da smo nosilci svojih dejanj,
- zavračanje izgovorov oziroma izmikanja odgovornosti,
- sprejemanje vnaprej znanih posledic ustreznih in neustreznih vedenj, ki širijo ali ožajajo območje prihodnjih izbir,
- upoštevanje zmožnosti prevzemanja odgovornosti glede na razvojne stopnje učencev.

Osnova odgovornosti je vzpostavitev spoštljivega odnosa do drugih članov skupnosti ter zavzet odnos do šolskih dejavnosti, varovanja okolja in nenazadnje do samega sebe.

▪ **NAČELO VZPODBUJANJA SAMONADZORA IN SAMODISCIPLINE**

V prvih obdobjih življenja potrebuje otrok več direktivnega vodenja in zagotavljanja občutka varnosti. O večini stvari odločajo odrasli oziroma vzgojitelji. Cilj vzgoje je sicer vse večja samostojnost in odgovornost otrok, zato je prav, da vzgojitelji postopoma vzpodbujajo večjo mero samostojnosti in odgovornosti ter opuščajo strukturirana in direktivna navodila. Glede na razvoj otrok torej dopuščajo in omogočajo vse več svobodnih izbir ob upoštevanju ustreznih mej. Vzgojno pomembne so situacije, v katerih učenci oblikujejo in sprejemajo odločitve oziroma izbirajo med možnostmi, sprejemajo posledice odločitev in so lahko ustvarjalni.

V primerih, ko se učenci vedejo neprimerno ali kršijo skupne dogovore in pravice drugih, naj učitelj učencu pomaga zaznati problem in naj ga spodbudi, da o problemu spregovori in ga rešuje (mediacija, restitucija, samopresoja ...). Na ta način učitelj učencu omogoči, da spremeni lastno vedenje.

▪ **NAČELA STROKOVNE AVTONOMIJE, USKLAJENOSTI VZGOJNIH DEJAVNIKOV IN DOSLEDNOSTI**

Načelo strokovne avtonomije šol izhaja iz šolske zakonodaje, ki dopušča šolam, da same oblikujejo vzgojne načrte, izberejo vrednote ter vzgojne cilje, ki jim bodo v okviru zakonskih določil v določenem obdobju namenile posebno pozornost. Pri tem lahko šole v največji meri upoštevajo značilnosti in posebnosti šole ter njenega okolja. Avtonomno oblikovanje vzgojnega načrta omogoča, da v procesu njegovega oblikovanja vse interesne skupine (delavci šole, starši, učenci, lokalno okolje) izrazijo svoje potrebe, interese in stališča in se medsebojno usklajujejo na področjih, ki jih vzgojni načrt zajema. Ta možnost lahko pomembno vpliva na stopnjo končnega soglasja o vzgojnem delu šole.

▪ **NAČELO OSEBNEGA ZGLEDA**

Pri vzgoji, ki temelji na proaktivnem delovanju, so najpomembnejši zgledi, ki jih dajejo učencem vsi zaposleni na šoli v vsakem svojem delovanju in dejanju. Ne gre v prvi vrsti za besede, za izražanje različnih vrednot, za poučevanje, prepričevanje ali preprečevanje, temveč je najpomembnejše ravnanje. Temeljno je, da zgled v prvi vrsti ni beseda, temveč dejanje. Zato je pomembno, da vsi zaposleni presojujejo svoja ravnanja z vidika vrednot in konkretnih vrednotnih usmeritev.

VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja

Temelj načela je Konvencija o otrokovih pravicah, ki je določila minimalne standarde za skrb in zaščito otrokovih pravic in ki med drugim zajema tudi standarde v zvezi s spoštovanjem otrokovega človeškega dostojanstva. Konvencija ne prepoveduje le ponižujočega telesnega ali psihičnega kaznovanja, temveč zahteva, da je pri vzgoji in vzpostavljanju discipline treba spoštovati otrokovo človeško dostojanstvo.

Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev

Temelj tega načela je prav tako Konvencija o otrokovih pravicah, ki v 12. členu določa, da države podpisnice jamčijo otroku, ki je sposoben izoblikovati lastno mnenje, pravico do prostega izražanja mnenj o vsem, kar je v zvezi z otrokom, o tehtnosti izraženih mnenj pa se presoja v skladu z otrokovo starostjo in zrelostjo. Učenci naj imajo tudi v vsakdanjem šolskem življenju čim več možnosti aktivnega sodelovanja. Sodelujejo naj pri načrtovanju, odločanju, izvajanju in nadziranju pravil in posledic njihovih kršitev, pri preprečevanju disciplinskih problemov ter pri načrtovanju in izvajanju drugih šolskih in obšolskih dejavnosti. Za uresničevanje načela aktivnega sodelovanja učencev se lahko v posamezni šoli oblikuje šolska skupnost učencev.

SVETOVANJE

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem, posredno pa tudi njihovim staršem, pri reševanju njihovih lastnih problemov, ki so povezani z njihovim razvojem, šolskim delom, odnosih z vrstniki in odraslimi, razvijanju samopodobe in prevzemanju odgovornosti.

Usmerjanje in svetovanje je usmerjena strokovna dejavnost šole in lahko poteka:

- a) v času pouka (osebno z učencem ali v urah oddelčne skupnosti)
- b) v času izven pouka (pogovorne ure učiteljev, šolska svetovalna služba), za kar pa se dogovorimo z učencem in s starši sprotno, za vsako situacijo in primer posebej.

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovora med učitelji oz. strokovnimi delavci šole ter učenci, ki zadeva:

- šibkosti ali težave v otrokovem šolskem funkcioniranju,
- odnose z vrstniki in enkratne ali občasne kršitve šolskega reda.

O vsebini in ciljih svetovanja in usmerjanja za posameznega otroka se dogovorijo razredniki oziroma učitelji na oddelčni konferenci.

- O naravi dogovora razrednik obvesti starše.
- V primerih, ko strokovni delavec presodi, da otrok potrebuje dlje časa trajajoče spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se lahko s starši dogovori za termine, v katerih ta proces poteka.
- V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri otroku pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo **v zunanjih ustanovah psiho-socialne pomoči**.
- Svetovanje na šoli se lahko izvaja v obliki osebnih svetovalnih razgovorov, pa tudi mediacije in restitucije.

RESTITUCIJA

Restitucija je oblika vzgojnega ukrepanja, ki omogoča posamezniku, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Posameznik v postopku restitucije:

- se sooči s posledicami svojega ravnanja,
- sprejme odgovornost za takšno ravnanje in
- poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma
- se z oškodovancem dogovori za način poravnave.

Poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo in se opravi sporazumno z oškodovancem in pričami ter v sodelovanju s šolsko svetovalno službo in vodstvom šole.

- Materialna poravnava zajema povračilo povzročene škode in se poravnava s položnico na podlagi izstavljenega računa.
- Moralna poravnava lahko pomeni tudi družbeno koristno delo.

Uspešne restitucije: pomoč mlajšemu učencu pri pisanju naloge, vodenje dela učne ure, pomoč v jedilnici pri kosilu in čiščenje, razmišljanje o dogodku pri razredni uri, izdelava prazničnega okrasja, podaljšano rediteljstvo.

Strokovni delavci predvsem spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije. Ta je končan, ko oškodovanec potrdi, da je zadovoljen s poravnavo in ko povzročitelj tako na čustvenem in miselnem nivoju sprejme svoje ravnanje kot nekaj, kar je dolžan storiti, če prej z nepremišljenim ravnanjem povzroči kakršnokoli škodo.

Starši imajo pravico sodelovanja v pogovorih in postopkih pri poravnavanju. Po končanem postopku jamčijo za izvedbo poravnave.

Restitucija torej spodbuja konstruktivno vedenje; ker ni kaznovalca in kazni, ni obrambnih ali destruktivnih reakcij in je zato verjetnost spremembe vedno večja.

Restitucijo lahko razumemo kot posebno polje vzgoje s ciljem, da učenci kritično razmišljajo o svojem vedenju in da sami popravijo posledice slabo preišljenih dejanj.

MEDIACIJA

- Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki imajo problem ali konflikt, ob pomoči tretje osebe, posrednika oziroma mediatorja, pogovorijo in ugotovijo, kje so točke njihovega spora, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in strahove, izmenjajo stališča ter poskušajo najti rešitev, s katero bodo vsi zadovoljni.
- V mediaciji prevzamejo udeleženci odgovornost za rešitev nastalega konflikta.
- Mediacija pomaga pri vzpostavljanju odnosov medsebojnega zaupanja in spoštovanja. Pomembna značilnost vrstniške mediacije je, da je proces mediacije v celoti v rokah učencev; izvajajo ga učenci za učence.
- Mediacija izboljšuje splošno socialno klimo, vzpodbuja občutek pripadnosti in identifikacije z »našo šolo«.

Mediacija in restitucija sta načina reševanja sporov in problemov. Vzgojitelj bo v primeru, da učenec zavrača možnosti, ki jih ponujata mediacija in restitucija, odločil o posledicah

kršitev v skladu z dogovori in pravili šolskega reda. V nekaterih izjemnih primerih je glede na okoliščine kljub sočasno izvedeni mediaciji ali restituciji učencu lahko izrečen tudi formalni vzgojni opomin.

Temeljna načela mediacije in restitucije so:

- za učenca sta mediacija in restitucija prostovoljna, ponujena možnost. Lahko se odloči ali pa ne, da bo skušal reševati spor ali odpraviti posledice svojih neustreznih dejanj na ta način;
- mediacija in restitucija sta priložnosti za učenje novih vzorcev vedenja in popravilo napak;
- mediacija in restitucija spodbujata pozitivno vedenje in poudarjata vrednote; ne spodbujata obrambnega vedenja, kar storita kritika in kaznovanje;
- zahtevata odločitev in napor učenca;
- ni kaznovalca, učenci ustvarjalno rešujejo spor ali problem;
- vpletene strani sprejmejo rešitev problema oziroma nadomestilo povzročene škode.

Če je učencem dovoljeno napraviti in popravljati napake, je večja verjetnost, da bodo pripravljani spreminjati vedenje, da bodo izgrajevali pozitivno samopodobo in samospoštovanje, da bodo lažje razumeli napake drugih in razvijali svojo strpnost.

PRAVILA HIŠNEGA REDA

Območje šole:

Hišni red II. osnovne šole Celje velja za:

- območje šolske zgradbe
- prostore vrtca Anice Černejeve, enota Luna, kjer imamo najete prostore
- asfaltirano nogometno-rokometno igrišče za šolo
- košarkaško igrišče za šolo
- travnato nogometno igrišče za šolo
- atletsko stezo in jamo za skok v daljino za šolo
- travnate površine pred, za in ob šoli
- območje spomenika Slavku Šlandru

Poslovni čas

Poslovni čas II. osnovne šole Celje je od 5.50 do 16.30. V tem času izvajamo jutranje varstvo, pouk, podaljšano bivanje, izbirne predmete, dopolnilni in dodatni pouk in interesne dejavnosti.

Uradne ure

Uradne ure za starše in obiskovalce šole so vsak dan med 8. in 12. uro.

Na šoli že leta velja nepisano pravilo, da so vrata šole odprta za vse starše, učence in druge obiskovalce vedno, ko imamo na šoli pouk. Tako je možno priti v stik z razredniki, učitelji ali drugimi zaposlenimi na šoli kadarkoli in reševati probleme oz. težave. Izjema je samo čas, ko je želeni učitelj/ica pri pouku in je potrebno počakati do odmora.

Na začetku šolskega leta z Letnim delovnim načrtom (LDN) določimo tudi dopoldanske govorilne ure, redne mesečne govorilne ure in roditeljske sestanke.

Uporaba šolskega prostora

V šolo prihajajo učenci, starši, zaposleni in obiskovalci po treh poteh do glavnega vhoda: od zahoda od vrtca Anice Černejeve – enota Luna, po tlakovani poti, od Ljubljanske ceste od semaforja za pešce mimo spomenika Slavku Šlandru in od vzhoda iz Šercerjeve ulice mimo spomenika.

Zaposleni lahko koristijo tudi vhod s parkirišča za šolo, za kar potrebujejo poseben ključ.

Nadzor objekta

Objekt je zavarovan s protivlomnim sistemom, ki je vezan na PROSIGNAL, ki opravlja nadzor tudi ponoči, ob vikendih in praznikih z obhodi. Na parkirišču šole imamo dve video kameri, prav tako ob vhodu v šolo in zadaj za telovadnico, ki 24-urno snemajo.

V času, ko poteka pouk, skrbimo za varnost vsi zaposleni.

Ukrepi za zagotavljanje varnosti, reda in čistoče

Izdelan imamo sistem dežuranja pred poukom, med odmori in v času kosila.

Vsi zaposleni imajo opravljen izpit iz varnosti pri delu. Higiena in čiščenje šolskih prostorov se vzdržuje v skladu s predpisi HACCP.

PRAVILA ŠOLSKEGA REDA:

- v šolo prihajaj točno, prinašaj pripomočke za pouk in za ostale organizirane dejavnosti na šoli, poslušaj razlago in navodila, redno izvajaj zastavljene naloge, odgovorno sodeluj pri vseh dejavnostih, ki se izvajajo v okviru šolskega programa
- izpolnjuj šolske obveznosti, naloge reditelja, naloge dežurnega, pouka
- v šolo prinašaj samo ustrezne pripomočke in potrebščine za izvajanje vseh dejavnosti v okviru šolskega programa, v skladu z navodili učitelja
- v šolo prihajaj 10 minut pred začetkom pouka ali drugih dejavnosti in se pripravi na delo, po zaključku pouka ali po kosilu se ne zadržuj v garderobi ali na ploščadi pred šolo
- če zamudiš začetek pouka, pojdi takoj v razred in se opraviči učitelju
- v času pouka in med odmori ne zapuščaj prostorov šole brez dovoljenja razrednika ali dežurnega učitelja
- ob zvonjenju se v razredu mirno pripravi na pouk
- v času šolskega procesa se obnašaj v skladu s pravili bontona

- med poukom, odmorom in ostalimi dejavnostmi v šoli ne uporablja mobilnega telefona, fotografskega aparata in drugih audio-video naprav
- do vseh oseb na šoli bodi strpen in spoštljiv, vedi se do vseh enako, spore strpno rešuj s komunikacijo
- v šoli uporablja copate, pri športni vzgoji pa čiste športne copate
- spoštuj in upoštevaj navodila in usmeritve delavcev šole ter dežurnih učencev
- pazi na red in čistočo šolskega prostora, do šolskega inventarja se obnašaj odgovorno, pazi na svojo lastnino, tujo pa pusti na miru
- na šolske površine ne prinašaj alkoholnih pijač, cigaret, mamil in drugih opojnih sredstev, ne uživaj jih in v šolo ne prihajaj pod vplivom le teh
- v šolo ne prinašaj pirotehničnih in drugih kemičnih sredstev

DOGOVORI:

- obleko, obutev, dežnike in pokrivala hranimo v garderobi oz. garderobni omarici
- učenec sme v času pouka in med odmori v garderobo le z dovoljenjem učiteljice, garderoba se odklene 10 minut pred začetkom pouka, med poukom je zaklenjena
- za potrebe učencev, ki pridejo kasneje ali odidejo prej, jo odklene dežurni učenec na predmetni stopnji
- torbe so med kosilom zložene v omaricah na hodniku
- učenci pred jedjo poskrbijo za higieno rok, po malici dežurni učenci pospravijo za seboj
- v sanitarijah se ne zadržujemo po nepotrebnem
- med glavnim vhodom in mizo dežurnega učenca se ostali učenci ne zadržujejo
- v učiteljev kabinet in zbornico smejo učenci le z dovoljenjem
- učenci hodijo k pouku in dejavnostim oblečeni primerno letnemu času in vremenu ter v skladu z bontonom
- v šolo prihajajo učenci čisti in urejeni
- dežurstvo učencev:
 - dežurstvo traja od 7.00 do 13.05
 - dežurni so učenci 8. razreda
 - zamenjava dežurnega učenca je možna po dogovoru z razrednikom
 - dežurni učenec dobi ključe in dežurni list v tajništvu šole in jih po koncu vrne v tajništvo
 - dežurni učenec se v vseh zadevah posvetuje z dežurnimi učitelji ali drugimi delavci šole
 - dežurni so lahko učenci s pozitivnimi ocenami
- dežurstvo učiteljev
 - dežurstvo traja od 7.30 do 13.15
 - na razredni stopnji sta dežurna dva učitelja, na spodnjem in zgornjem hodniku, v času pred poukom pa še en dežurni učitelj v garderobi
 - na predmetni stopnji sta dežurna po dva učitelja na spodnjem in po en učitelj na zgornjem hodniku
 - dežurni učitelji vpisujejo učence, ki ne ravnajo v skladu z dogovorjenimi pravili vedenja, v zvezek za dežurstva
 - zvezka se hranita v zaklenjeni omari v zbornici
 - razrednik vodi evidenco vpisanih učencev
 - dežurni so lahko vsi strokovni delavci šole razen ravnatelja

VZGOJNI UKREPI ZA KRŠITVE PRAVIL:

- razgovor učenca s prisotnim učiteljem (opozorilo)
- razgovor učenca z razrednikom
- obvestilo staršev
- razgovor in pomoč svetovalne službe, vzgojni načrt
- razgovor z ravnateljem
- nadomestna dejavnost prilagojena starosti otroka
- zadržanje na razgovoru po pouku
- podaljšanje obveze reditelja
- za namerno poškodovan inventar povračilo škode, red in čistoča povračilo v obliki koristnega dela
- kraja lastnine šole, drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole, ukrep v skladu z zakonom
- odvzem in vračilo odvzetih avdiovizualnih, mobilnih telefonov sredstev staršem ali uradnim skrbnikom
- organizacija učenja in dela izven učne skupine (rešuje se individualno)
- v skupinah OPB premestitev v sosednji oddelek
- kotiček za razmislek
- skupna govorilna ura razrednik in učitelj OPB, na pobudo učitelja OPB
- zapisovanje opozoril, opaženih neprimernih oblik vedenja ... PUBLIKACIJA
- učitelj obvešča učence in starše v pisni ali ustni obliki

Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore, pomoči in vodenjem učenca k spremembi neustreznega vedenja in ravnanja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za reševanje problemov. Ukrep se izvede na podlagi strokovne odločitve.

Vzgojne postopke in ukrepe šola izvede, kadar učenec krši pravila obnašanja in ne izpolnjuje svojih dolžnosti, določenih z zakonom ter drugimi predpisi in akti šole.

Z vzgojnimi postopki in ukrepi ni mogoče omejiti pravic učencev (od 5. do 13. člena in od 50. do 57. člena Zakona o osnovni šoli).

Predlog za začetek postopka zaradi storjene kršitve lahko razredniku poda vsak delavec šole, starš ali učenec.

OPRAVIČEVANJE ODSOTNOSTI

NAČINI IN OBLIKA

- Starši po telefonu sporočijo v tajništvo otrokovo odsotnost.
- Starši morajo najkasneje v 3 dneh po izostanku učenca od pouka razredniku sporočiti vzrok izostanka.
- Če tega ne storijo, razrednik o izostanku učenca obvesti starše in jih prosi, da izostanek pojasnijo.
- Odsotnost učenca zaradi bolezni ali drugega opravičljivega razloga morajo starši opravičiti osebno ali v pisni obliki najkasneje v 5 dneh po odsotnosti. Razrednik lahko zahteva uradno zdravniško opravičilo o izostanku učenca.
- Če učitelj dvomi o verodostojnosti opravičila, lahko o tem obvesti starše oz. zdravnika in izostanka ne opraviči.

- Vse odsotnosti zaradi drugih razlogov morajo starši napovedati vnaprej, za največ 5 dni pouka v celem šolskem letu.
- Opravičevanje sodelovanja pri ŠVZ izda zdravnik ali napišejo starši predhodno in velja največ za 5 dni pouka.
- Izostanek od posamezne ure lahko opraviči razrednik ali učitelj, ki poučuje pri tej uri. V primeru, da učenec izostane več kot eno uro pouka, mora za dovoljenje vprašati razrednika.
- Učenec, ki je oproščen sodelovanja pri posamezni uri, aktivnosti, mora pri tej uri aktivno prisostvovati in opraviti naloge, ki ne ogrožajo njegovega zdravja.
- Kadar imajo učenci ND, KD, ŠD, TD ali druge dejavnosti, za katere je potrebno organizirati avtobusni prevoz, morajo starši najkasneje do 8.00 ure zjutraj tistega dne javiti odsotnost razredniku ali v tajništvo šole.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

- Učenci imajo pravico do zdravstvenega varstva v skladu s posebnimi predpisi.
- Osnovna šola mora sodelovati z zdravstvenimi zavodi pri izvajanju zdravstvenega varstva učencev, zlasti pri izvedbi obveznih zdravniških pregledov za otroke, vpisane v prvi razred, rednih sistematičnih zdravstvenih pregledov v času šolanja in cepljenj.
- Če učenec odkloni sodelovanje pri predpisanem zdravstvenem pregledu ali cepljenju, razrednik o tem obvesti starše učenca.

VARNOST UČENCEV

Osnovna šola mora poskrbeti za varnost učencev. S tem namenom:

- izvaja različne aktivnosti in ukrepe za zagotavljanje varnosti učencev in preprečevanje nasilja;
- oblikuje oddelke in skupine učencev v skladu z veljavnimi normativi in standardi, na ekskurzijah, športnih, naravoslovnih, kulturnih dnevih ter tečajih plavanja, kolesarjenja, smučanja ipd.;
- zagotovi ustrezno število spremljevalcev v skladu z veljavnimi normativi in standardi in navodili za izvajanje učnih načrtov;
- zagotovi, da so objekti, učila, oprema in naprave v skladu z veljavnimi normativi in standardi ter zagotavljajo varno izvajanje dejavnosti;
- zagotovi učencem ustrezno opremo, kadar sodelujejo pri urejanju šole in šolske okolice;
- šola lahko občasno organizira vzgojno-izobraževalno delo v posebej oblikovanih skupinah učencev z namenom, da se učencem zagotovi varnost oziroma nemoten pouk.